

Glossarium (tekst & effect)

Barbarisme	Vernederlandst vreemd woord (te letterlijke vertaling)
Cohesie	= technische term voor samenhang in tekst -grammaticaal (vb P3 gaat naar P4)
Coherentie	In vb boven = situatie van schaakspel Samenhang die lezer kan aanbrengen in de tekst adh van zijn kennis vd wereld
Fonetiek	Studie v spraakklanken die in een taal voorkomen Vb:k = anders uitgesproken in verschillende woorden (→ logopedie)
Fonemen	Kleinste betekenisdragende klankeenheid in taal
Fonologie	klankverschillen die <u>betekenisverschil</u> geven fonologie inventariseert fonemen in taal (= verschillend per taal)
Geneste zinnen	Als er in een zin sprake is van deelzinnen die worden onderbroken door andere deelzinnen
Leenbetekenis	Betekenis uit de vreemde taal overgenomen vb arms control → wapencontrole hier = beheersen cf het Engelse woord / het Ned woord controle = toezicht uitoefenen / beoordelen
Leenwoord	Ongewijzigd overgenomen uit een andere taal
Metafoor	Interpretatie langs indirecte weg (de avond van het leven)
Morfeem	Kleinste eenheid in taal met een zelfst betekenis of grammaticale functie
Morfologie	woordvorming / betekenselementen binnen de woorden (vb verkleinwoorden, aardappels en aardappelen)
Pragmatiek	Studie v taalgebruik → effect v taaluitingen
Psycholinguïstiek	Leer van taal als vermogen om te spreken / gebruik als individu
Semantiek	Leer van betekenis van woorden
Sociolinguïstiek	Leer van taalverschillen tussen groepen / gebruik in groepen
Stilistiek	Leer van taal als wijze v spreken en schrijven / formuleren in bep situatie
Synthaxis	Leer van de zinsbouw (grammatica)
Tangconstuctie	Woorden die bij elkaar horen staan ver uit elkaar

Woordkeus

Antoniem	Tegenstellingen (dik / dun)
Contaminatie	Versch. woorden of uitdrukkingen samen, door elkaar gebruikt (optelefoneren)
Eufemisme	Een woord dat de zaken te mooi voorstelt (euthanasie)
Honomiem	Gelijkkluidend maar verschillende betekenis (leer)
Hyponiem	Een <u>lagere</u> klasse van (vb tulp van bloem)
Pleonasme	Meermaals aanduiden zonder synoniem (witte schimmel)
Polysemie	Meerdere betekenissen mogelijk (tafel / aan tafel gaan)
Synoniem	Verschillende woorden, zelfde betekenis (bang- angstig)
Tautologie	2 synoniemen achter elkaar (blij en verheugd)

Opdrachten

1 in overeenstemming met beleefdheids- en samenwerkings beginsel ? 6 stelregels

Beleefdheidsbeginsel

Goffman
 1- Stelregel van tact
 2- van overeenstemming - Face-savingsstrategies (gezichtsverlies)

Samenwerkingsbeginsel = als beide gesprekspartners zo effectief mogelijke uitwisseling v informatie nastreven

Grice _Stelregels van
 1 kwaliteit spreek zo veel mogelijk waarheid
 2 kwantiteit geef zoveel mogelijk info (niet meer dan nodig)
 3 relatie wees relevant, maak duidelijk wat uw bijdrage met voorgaande te maken heeft
 4 stijl wees duidelijk

2 zeven tekstkenmerken van De Beaugrande en Dressler

- 7 Tekstkenmerken v De Beaugrande en Dressler (p 67 schema p 70) → tekst kan bestaan uit 1 zin, reeks zinnen waarop niet alle 7 kenmerken v toepassing = ook een tekst (in deze cursus)

- 1 **Cohesie** als interpretatie v tekstelement afh is v ander element in de tekst
- 2 **Coherentie** samenhang tussen elementen in de tekst
- 3 **intensionaliteit** een bep doel bereiken met de tekst
- 4 **aanvaardbaarheid** voor het beoogde lezerspubliek
- 5 **informativiteit** moet nieuwe informatie bevatten
- 6 **situationaliteit** aanvaardbaar en informatief in een bep situatie
- 7 **intertekstualiteit** meestal een relatie met andere tekst qua vorm en /of inhoud

3a welk soort centrale vraag ? p 114

Beschrijvend → beschrijvende tekst zonder conclusie

Verklarend → conclusie met oorzaken, verklaring

Toetsend → conclusie met ja/nee –uitspraak

Adviserend → advies

Voorschrijvend → handleiding, gebruiksaanwijzing

3b verbetering structuur

4a zinsbouwfout in rij 21-25

4b bepallsd soort woordkeus rij 38-40

4c vb van plechtig en ouderwets (3 vb)

5a ontbreken leesteken (2 plaatsen)

5b gebruik van hoofdletters, aanhalingstekens, voorstel verbetering

6a herschrijven

6b verantwoording

Opdrachten - oplossingen

1 in overeenstemming met beleefdheids- en samenwerkings beginsel ? 6 stelregels

Beleefdheidsbeginsel

Goffman 1- Stelregel van tact
 2-van overeenstemming - Face-savingsstrategies (gezichtsverlies)

Samenwerkingsbeginsel = als beide gesprekspartners zo effectief mogelijke uitwisseling v informatie nastreven

Grice _Stelregels van 1 kwaliteit spreek zo veel mogelijk waarheid
 2 kwantiteit geef zoveel mogelijk info (niet meer dan nodig)
 3 relatie wees relevant, maak duidelijk wat uw bijdrage met voorgaande te maken heeft
 4 stijl wees duidelijk

2 zeven tekstkenmerken van De Beaugrande en Dressler

- 7 Tekstkenmerken v De Beaugrande en Dressler (p 67 schema p 70) → tekst kan bestaan uit 1 zin, reeks zinnen waarop niet alle 7 kenmerken v toepassing = ook een tekst (in deze cursus)

- 1 **Cohesie** als interpretatie v tekstelement afh is v ander element in de tekst
- 2 **Coherentie** samenhang tussen elementen in de tekst
- 3 **intensionaliteit** een bep doel bereiken met de tekst
- 4 **aanvaardbaarheid** voor het beoogde lezerspubliek
- 5 **informativiteit** moet nieuwe informatie bevatten
- 6 **situationaliteit** aanvaardbaar en informatief in een bep situatie
- 7 **intertekstualiteit** meestal een relatie met andere tekst qua vorm en /of inhoud

3a welk soort centrale vraag ? p 114

Beschrijvend → beschrijvende tekst zonder conclusie
 Verklarend → conclusie met oorzaken, verklaring
 Toetsend → conclusie met ja/nee –uitspraak
 Adviserend → advies
 Voorschrijvend → handleiding, gebruiksaanwijzing

3b verbetering structuur

4a zinsbouwfout in rij 21-25

4b bepaald soort woordkeus rij 38-40

4c vb van plechtig en ouderwets (3 vb)

5a ontbreken leesteken (2 plaatsen)

5b gebruik van hoofdletters, aanhalingstekens, voorstel verbetering

6a herschrijven

6b verantwoording